

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

AKADEMIK DDDR. JOŽE MAČEK: MAŠNE IN SVETNE USTANOVE TER LEGATI
V LAVANTINSKI ŠKOFIJI III/2

»Očetov naših imenitna dela«: obraz preteklosti v duhovnosti in dobrodelnosti

Knjiga na podlagi arhivskih virov prikazuje nastanek mašnih in svetnih ustanov, njihovo delovanje, urejanje, nadzor in premoženje. Kot drugi zvezek tretje knjige je zadnja v seriji knjig Mašne in svetne ustanove ter legati v Lavantinski škofiji. Zajema dekanije Maribor, Mežiška dolina, Radlje, Velika Nedelja, Vuzenica in Zavrč ter nekatere škofije, v katerih so bile romarske cerkve ali druge ustanove, ki so jim verniki namenili razne legate.

V zgodovinski monografiji, ki zaključuje serijo o duhovnih in svetnih ustanovah ter legatih v Lavantinski škofiji, je na podlagi arhivskih virov po župnijah znotraj dekanij predstavljena problematika ustanavljanja in delovanja teh ustanov, njihovo število, poklicni profili ustanoviteljev in ne nazadnje njihovo premoženje, ki je kar veliko. V prvi knjigi objavljena uvodna besedila *Predgovor, Zahvala, Viri, Metodične opombe, Literatura* (z okrajšavami) in *Slovarček manj znanih izrazov* ter ves I. del veljajo tudi za to knjigo. Ker je delo obsežno, je izšlo v več zvezkih. V tem zaključnem zvezku je objavljeno tudi skupno krajevno kazalo in tabelarni pregled za tretjo knjigo, pa tudi tabelarni povzetek za celotno serijo. S tem je zaključen pregled vseh dekanij oziroma župnij Lavantinske škofije.

Podatki o knjigi

- Naslov: Mašne in svetne ustanove ter legati v Lavantinski škofiji III/2
- Avtor: akademik ddr. Jože Maček
- Urednik: Ivan Mohar
- Cena: 30 evrov
- Velikost: 163 mm x 234 mm
- Vezava: broširana
- Število strani: 408
- ISBN: 978-961-278-287-0 (zv. 3, 2)
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2016

Kontakt

uredništvo

T 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

O avtorju

Akademik **ddr. Jože Maček** je bil rojen leta 1929 v Sv. Petru (zdaj Olešče) pri Laškem. Na ljubljanski univerzi je dosegel diplomi univ. dipl. inženirja agronomije in univ. dipl. ekonomista. Nato se je zaposlil na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Dobil je prestižno nemško štipendijo Alexandra von Humboldta za pripravo disertacije v Nemčiji, kjer je na Univerzi Friedricha Wilhelma v Bonnu leta 1964 dosegel doktorat agronomskih znanosti s področja fitopatologije. Na beograjski univerzi je leta 1976 dosegel doktorat ekonomskih znanosti s področja gospodarske zgodovine, leta 1990 pa na ljubljanski Filozofski fakulteti doktorat zgodovinskih znanosti s področja

agrarne zgodovine. Na Biotehniški fakulteti je predaval naravoslovno-tehnične predmete fitopatologijo, gozdno fitopatologijo in fitofarmakologijo. Postal je zaslužni profesor ljubljanske univerze. Poleg svojega poglavitnega delovnega področja se je kot s svojo »sivo ekonomijo« ukvarjal z zgodovinskimi raziskavami. O njih je objavil doslej deset knjig, več desetih zgodovinskih razprav, poljudnih člankov in recenzij zgodovinskih publikacij. Prejel je številna priznanja in nagrade. Leta 2005 je prejel Zoisovo nagrado za življenjsko delo. Je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani ter Evropske akademije znanosti in umetnosti v Salzburgu ter dopisni član Hrvatske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Je častni občan domače občine Laško.

Odlomek iz knjige

Fara Kamnica

1667. Domnevno je farno imenje Kamnica že od nekdaj imelo neki vinograd, od katerega mora le-to dati na leto župniku 9 fl, za kar pa mora ta letno ob sobotah in nedeljah opraviti litanije in v postnem času brati tedensko 2 maši. Od te ustanove ni nikakršnega ustanovnega pisma, temveč so obveznosti in pravice zapisane v cerkvenih računih iz leta 1667. Obstajajo zahteve po branju adventnih maš (*Rorate*) in *Salve Regina*, kar pa zaradi pomanjkljivih podatkov ni bilo mogoče razvozlati.

1675. Jurij in Marjeta Schweighart sta volila vinograd v vrednosti 400 fl Bratovščini Rešnjega telesa pri fari Kamnica. Užitek ima bratovščina, mora pa dajati na leto župniku 2 fl, s tem da mora ta na ponedeljek po Rešnjem telesu opraviti vigilio in 3 govornjene zadušnice. O tej ustanovi ni ustanovnega pisma, vendar je to volilo vsebovano v zapisih gospostva Pliberk oz. njegovega lastnika Franca Ludvika grofa Thurna, ki je imel nekoč v lasti ta vinograd, vendar kupnega pisma o tem vinogradu z dne 1. septembra 1675 ni mogoče najti. Vsak teden v binkoštnem času mora župnik za rajne člane bratovščine brati 1 mašo. Za to dobi župnik 18 fl na leto ali namesto tega 1 šartin mošta. V temeljnem urbarju Bratovščine Rešnjega telesa je zapisano, da se mora opraviti vsako četrletje 1 aniverzarij z vigilio za člane bratovščine.